

Monument: Venlo, Sint Nicolaaskerk

REGISTER	
<i>Monumentnummer</i>	
<i>Identificatienummer Basisregistratie</i>	0983100000012732
<i>Provincie</i>	Limburg
<i>Gemeente</i>	Venlo
<i>Plaats</i>	Venlo
<i>Straat/huisnummer</i>	Van Postelstraat 53
<i>Postcode</i>	5914 PN
<i>Kadastrale aanduiding</i>	Venlo A 3805, 3806 en 5059
<i>Datum inschrijving in register beschermde monumenten</i>	
<i>Aanduiding of korte omschrijving</i>	Kerkgebouw met doopkapel, klokkenstoel, pastorie en aanleg
<i>Complexonderdeel van complex [naam of complexnummer]</i>	

KENNIS: WAARDERING	
<i>I Cultuurhistorische waarde: belang van het object/complex</i>	
1. als bijzondere uitdrukking van (een) culturele, sociaal-economische en/of bestuurlijke/beleidsmatige en/of geestelijke ontwikkeling(en);	Het kerkgebouw is van cultuurhistorische waarde als herkenbare vroeg naoorlogse uitdrukking van de katholieke identiteit van Venlo in het algemeen, en de Nicolaasparochie in het bijzonder.
2. als bijzondere uitdrukking van (een) geografische, landschappelijke en/of historisch-ruimtelijke ontwikkeling;	De kerk is een goed voorbeeld van de centrale positie die bij de ontwikkeling van stadsuitbreidingen aan kerkelijke voorzieningen binnen de wijken werd toegekend.
3. als bijzondere uitdrukking van (een) technische en/of typologische ontwikkeling(en);	Als vroeg voorbeeld van het gebruik van ringdeuvelspanten
4. wegens innovatieve waarde of pionierskarakter;	De inrichting van het interieur van de kerk en de doopkapel is een vroeg voorbeeld van het inrichten van een kerk conform de opvattingen van het Tweede Vaticaans Concilie. In de architectonische expressie van doopkapel en kerkgebouw ligt de nadruk op een sober vormgegeven en naar binnen gekeerd gebouw waarin de gemeenschap van gelovigen centraal staat, zonder de tot dan toe gebruikelijke representatieve en hiërarchische elementen. In een overzichtelijke en ornamentloze zaal met een centralistische theateropstelling onder één dak kunnen gelovigen optimaal contact maken met elkaar en met God, zo was de vernieuwende gedachte.
5. wegens bijzondere herinneringswaarde.	
<i>II Architectuur- en kunsthistorische waarde: (bijzonder) belang van het object/complex</i>	
1. voor de geschiedenis van de architectuur en/of bouwtechniek;	De kerk is een representatief, toonaangevend en gaaf voorbeeld van de modernisering in de rooms katholieke kerkarchitectuur van de jaren zestig. De functionele zaalruimte en de centralistische theateropstelling zijn de typologisch vernieuwende uitkomst van een herbezinning op de liturgie, functie en positie van de kerk. Elke zitplaats heeft vrij zicht op het altaar. De introverte opzet, de gerichte lichtinval, het zorgvuldige materiaalgebruik, het eenvoudige meubilair en vooral de

	ruimtewerking bepalen de bijzondere uitdrukingskracht en uniciteit van de Nicolaaskerk.
2. voor het oeuvre van een bouwmeester, architect, ingenieur of kunstenaar;	Als eerste kerk in een reeks van vernieuwende ontwerpen is de Nicolaaskerk van grote betekenis voor het oeuvre van de innovatieve kerkenbouwer G.J. van der Grinten.
3. wegens de hoogwaardige esthetische kwaliteiten van het ontwerp;	De kerk is van belang vanwege zorgvuldige toepassing van materialen, detaillering en constructie; situering van volumes; expressieve vormgeving.
4. wegens het bijzondere materiaalgebruik, de ornamentiek en/of monumentale kunst;	Bij de bouw van de kerk zijn ringdeuvelspannten toegepast. Dit is een van de eerste voorbeelden van deze belangrijke innovatie uit die tijd
5. wegens de bijzondere samenhang tussen exterieur en interieur(onderdelen).	Zowel gebouw als meubilair zijn ontworpen door de architect
<i>III Situationele en ensemblewaarde</i>	
1. betekenis van het object als essentieel (cultuurhistorisch, functioneel en/of architectuurhistorisch en visueel) onderdeel van een complex;	
2. a. bijzondere, beeldbepalende betekenis van het object voor het aanzien van zijn omgeving; b. bijzondere betekenis van het complex voor het aanzien van zijn omgeving, wijk, stad of streek;	Kerk, doopkapel, klokkenstoel en pastorie manifesteren zich als een stedenbouwkundig accent in het hart van de wijk Genooi in Venlo-Noord; een overwegend vroeg naoorlogse wijk met een functioneel-ruimtelijke indeling conform de parochiegedachte. Samen met de voorzieningen rond het voorplein vormt de kerk een karakteristiek parochiecentrum in het hart van de wijk (ensemblewaarde). Het kerkgebouw is van belang voor de herkenbaarheid en oriëntatie in de wijk.
3. a. bijzondere betekenis van het complex wegens de hoogwaardige kwaliteit van de bebouwing in relatie tot de onderlinge historisch-ruimtelijke context en in relatie tot de daarbij behorende groenvoorzieningen, wegen, wateren, bodemgesteldheid en/of archeologie; b. bijzondere	De bijzondere betekenis ligt vooral in de massieve hoofdvorm en de introverte, afstandelijke verschijningsvorm van het kerkgebouw die betekenis geeft voor het stadsbeeld. De vrije ligging, de tweezijdige oriëntatie, de groene aanleg van het perceel, het verharde voorplein en de losse klokkenstoel dragen bij aan de waardige uitstraling van de Nicolaaskerk.

betekenis van het object wegens de wijze van verkaveling/ inrichting/ voorzieningen.	
<i>IV Gaafheid en herkenbaarheid: belang van het object/complex</i>	
1. wegens de architectonische gaafheid en/of herkenbaarheid van ex- en/of interieur;	Ondanks interne aanpassingen is het oorspronkelijke concept van de kerk nog goed herkenbaar.
2. wegens de materiële, technische en/of constructieve gaafheid;	
3. als nog goed herkenbare uitdrukking van de oorspronkelijke of een belangrijke historische functie;	Het kerkgebouw is nog voor de eredienst in gebruik, maar gezocht wordt naar een nieuwe bestemming.
4. wegens de waardevolle accumulatie van belangwekkende historische bouw- en/of gebruiksfasen;	
5. (van specifiek het complex) wegens de gaafheid en herkenbaarheid van het gehele ensemble van samenstellende onderdelen (hoofd- en bijgebouwen, hekwerken, tuinaanleg e.d.);	
6. in relatie tot de structurele en/of visuele gaafheid van de stedelijke, dorpse of landschappelijke omgeving.	
<i>V Zeldzaamheid</i>	
1. belang van het object/complex wegens absolute zeldzaamheid in architectuurhistorisch, bouwtechnisch, typologisch of functioneel opzicht;	De kerk is een van de beste vroege voorbeelden van inrichting van een kerk volgens de opvattingen van het Tweede Vaticaans concilie.

2. uitzonderlijk belang van het object/complex wegens relatieve zeldzaamheid in relatie tot één of meer van de onder I t/m III genoemde kwaliteiten.	
Onderdelen zonder monumentale waarde:	
- Exterieur	
- Interieur	
Receptiegeschiedenis, prijzen e.d.	
Overige	

KENNIS: FEITENVERZAMELING	
Oorspronkelijke functie	Religieuze gebouwen, Kerk met doopkapel, klokkenstoel, pastorie en aanleg
Typologie	Kerk
<i>Huidige functie (met jaartal)</i>	Kerk (2012)
Naam object	R.K. Kerk H. Nicolaas
<i>Stijl/stroming</i>	Traditionalisme, functionalisme
<i>Bouwtijd (ook de planfase)</i>	1959 (ontwerp), september 1960- december 1961 (uitvoering), 1961 (ingebruikneming)
<i>Architect(en)/ontwerper(s)</i>	Prof Ir. G.J. van der Grinten (architect BNA, Amersfoort)
<i>Uitvoerder (aannemer e.d.)</i>	Fa. Jos Gerats en Zn, Blerick (aannemer) NV Ingenieursbureau Dwars, Heederik en Verhey, Amersfoort (adviseur dakconstructie) Ir. W.H.M. Hermans, Voerendaal (elektrotechnisch adviseur) V. Wolff elektrotechnisch Bedrijf NV, Venlo (installateur)
<i>Opdrachtgever</i>	De Zeer Eerwaarde Heer N.Th. Huybers (Bouwpastoor) Parochie van de H. Nicolaas te Venlo
<i>Exterieur</i>	De doopkapel is een apart bouwvolume dat met een glazen tussenlid is verbonden met de linker zijgevel (noord) van het kerkgebouw De kapel heeft een met cirkelvormige plattegrond en bestaat uit een bouwlaag afgesloten door een kegeldak. De gesloten gevels gaan over in het kegeldak met een oculus in de top.

	<p>Het kerkgebouw heeft een rechthoekige plattegrond, De buitengevels zijn voorzien van een baksteenreliëf met glazen bouwstenen, afgesloten door een flauw hellend zadeldak met lichtstraat en schoorsteen. De voorgevel (oost) van het kerkgebouw is grotendeels gesloten met uitzondering van de dubbele glasdeur centraal in de gevel. De gevel wordt verticaal geleed door acht bakstenen steunberen. Deze deurpartij is de hoofdingang van de kerk. De linker zijgevel (noord) is grotendeels gesloten met uitzondering van de zeven willekeurig geplaatste vierkante ramen van wisselend formaat. De rechter zijgevel (zuid) is identiek aan de linker zijgevel. De achtergevel (west) is identiek geleed als de voorgevel. De gevel is gesloten met uitzondering van de raam- en deuropeningen onder in de gevel ten behoeve van de ingangen, sacristie en zijkapellen. Uiterst links en rechts bevindt zich een dubbele glasdeur die toegang geeft tot de kerkzaal en een van de zijkapellen. De linkerentree geeft tevens toegang tot de kerkzaal, een zijkapel en de doopkapel. In de derde travee van rechts bevindt zich een enkele glasdeur met flankerende raampartij van glazen bouwstenen die toegang geeft tot de sacristie. De overige raampartijen bestaan uit glazen bouwstenen aan de bovenzijde afgesloten door twee gekoppelde liggende valramen.</p> <p>De vrijstaande klokkenstoel bestaat uit een open constructie van stalen I-profielen waarin de drie klokken hangen boven elkaar. De staalconstructie heeft de vorm van een hoge vierpoot met enkele dwarsverbindingen.</p> <p>De pastorie is gelegen aan de zuidwestzijde van de kerk op de hoek van de Wolweversstraat en de Bisschop van Hoensbroeckstraat. De pastorie met rechthoekige plattegrond bestaat uit een bouwlaag en een zolderverdieping onder een zadeldak. Aan de noordzijde bevindt zich de ingang.</p> <p>De aanleg bestaat uit een grasveld begrensd door hagen, met een voetpad naar de deur in de oostelijke gevel.</p>
<p><i>gebouw, constructietechniek</i></p>	<p>Doopkapel en kerkgebouw zijn opgetrokken in paars blauwe klinkers, bij de doopkapel in koppenverband, bij de kerk in halfsteensverband, afgewisseld met glazen bouwstenen.</p> <p>De gevels van de pastorie zijn opgetrokken in een paarsblauwe klinker met aan de voorzijde (zuid) grote glaspertijen.</p>
<p><i>Interieur (indeling)</i></p>	<p>De binnengevel van de doopkapel is van schoon metselwerk met stalen spanten, voorzien van stralingslampen. Het kegeldak is naar boven toe geopend. De vloer is belegd met gewassen betontegels. In de ruimte een doopvont.</p> <p>De kerkrimte kent een amfitheatergewijze rangschikking</p>

	<p>van zitplaatsen, dakvorm en lichtinval ondersteunt de concentratie op het liturgisch centrum.</p> <p>De tussenmuur scheidt de hoofdruimte van de bijruimten. In de bijruimten zijn ondergebracht de zij- en biechtkapellen, sacristie en nevenruimten Boven de bijruimte bevindt zich het zangkoor. Het liturgisch centrum lag verdiept. Boven het liturgisch centrum is een lamp, vormgegeven als een metalen ster. Het altaar is bijna middenin de ruimte geplaatst met 900 zitplaatsen over drie zijden verdeeld. Aan de vierde zijde, boven de inbouw, sluit het koor de kring. In de inbouw bevinden zich onder meer ingangen, zijkapellen en sacristie.</p>
<i>interieur, techniek en materialen</i>	<p>De binnengevels van het kerkgebouw zijn opgetrokken in kleine betonblokken (pora-lux stenen). Het plafond is betimmerd met vurenhout, de vloer met uitgewassen betontegels met uitzondering van het liturgisch centrum. De ruimte wordt overspannen door houten spanten ondersteund door muren versterkt met pilasters. De bijruimte is aan de zaalzijde met redwood bekleed.</p> <p>Het liturgisch centrum was belegd met tegels in basaltlava.</p>
<i>Kunstwerken/orgels/gedenktekens/meubels die onderdeel zijn van het monument</i>	
<u>nr. 1</u>	
<i>Materiaal/techniek</i>	Ringdeuvelspanten
<i>Locatie (in/aan het beschermde monument)</i>	Kerkruimte
<i>Kunstenaar</i>	Van der Grinten
<i>Voorstelling</i>	
<i>Datering</i>	1961
<i>Afmetingen</i>	
<u>nr. 2</u>	
<i>Materiaal/techniek</i>	Baksteenreliëf met glazen bouwstenen
<i>Locatie (in/aan het beschermde monument)</i>	Buitengevels
<i>Kunstenaar</i>	A.M.H.M Neyens
<i>Voorstelling</i>	
<i>Datering</i>	1961
<i>Afmetingen</i>	
<u>nr. 3</u>	Wijwaterbekken
<i>Materiaal/techniek</i>	Metaal
<i>Locatie (in/aan het beschermde monument)</i>	Noord ingang kerkruimte
<i>Kunstenaar</i>	Van der Grinten
<i>Voorstelling</i>	Kom
<i>Datering</i>	1961
<i>Afmetingen</i>	

<u>nr. 4</u>	
Materiaal/techniek	Orgel
Locatie (in/aan het beschermde monument)	Bijruimte
Kunstenaar	
Voorstelling	
Datering	
Afmetingen	
<u>nr. 5</u>	
Materiaal/techniek	Verlichting, godslamp
Locatie (in/aan het beschermde monument)	Kerkruimte
Kunstenaar	
Voorstelling	Metalen ster
Datering	1961
Afmetingen	
<u>nr. 6</u>	
Materiaal/techniek	
Locatie (in/aan het beschermde monument)	Doopkapel
Kunstenaar	
Voorstelling	Doopvont
Datering	
Afmetingen	
<u>nr. 7</u>	
Materiaal/techniek	Wandkleden wol en zijde
Locatie (in/aan het beschermde monument)	Kerkruimte
Kunstenaar	N. Neyens- Wiegman
Voorstelling	Verrezen Christus
Datering	1961
Afmetingen	
<u>nr. 8</u>	
Materiaal/techniek	Zijden applicatieborduurwerk
Locatie (in/aan het beschermde monument)	Kerkruimte
Kunstenaar	N. Neyens- Wiegman
Voorstelling	Kruiswegstaties
Datering	1961/ 1985
Afmetingen	
Stijl	

Groen erfgoed: <i>beplanting</i>	
Stedenbouwkundige ligging, situering (incl. aanduiding windstreek), omgeving van belang	Het parochiecentrum St. Nicolaas bevindt zich in de wijk Genooi in Venlo-Noord. Deze wijk is gedeeltelijk voor de oorlog en grotendeels na de oorlog gebouwd op basis van het Uitbreidingsplan Meeuwbeemd Noord (1957). In

	dit plan neemt het parochiecentrum een centrale plaats in tussen een wijkpark en de noordelijke uitbreiding.
Archeologische relevantie <i>ondergrond</i>	De kerk ligt voor zover bekend niet op en terrein van archeologische waarde.
Geschiedenis	Op 1 oktober 1946 werd in het noordwesten van de stad , bij Genooi, een nieuwe parochie opgericht, Sint Nicolaas. Als tijdelijke parochiekerk bleef de kapel in Genooi in gebruik. Doordat deze te klein was werd besloten tot een tweede kerk, ondergebracht in een voormalig restaurant. In 1949 werd een parochiehuis opgeleverd dat tevens ingericht werd als noodkerk. In 1955 werd P.H. Weegels als architect gevraagd voor een nieuwe kerk. In 1958 gaf hij de opdracht terug, waarna G.J. van der Grinten werd gevraagd een tijd- en streekeigen kerk te bouwen.
<i>Roerende objecten van belang voor het gebouw</i>	
<i>Relevante wijzigingen</i>	Sloop kleuterschool als onderdeel van het complex. In 1966 is het sacramentsaltaar van het liturgisch centrum verplaatst naar de linker zijkapel, is het vieringsaltaar naar voren geschoven en het hekwerk en de verdieping rond het liturgisch centrum verwijderd In 1986 zijn verrijdbare schermen en staande lampen geplaatst om de kerkruimte op te splitsen waarmee een dagkapel werd ingericht. Voorste en twee achterste kerkbanken verwijderd om plaats te maken. Het zangkoor kreeg een plek in de kerkruimte. Orgel in voormalige sacramentskapel geplaatst. Transformatie en sloop biechtstoelen tot archief- en keukenkasten. Venster tussen kerkruimte en dagkapel ondoorzichtig gemaakt.
<i>Bezocht</i>	Mw. Drs. W.M.M. van Bers (24 augustus 2012)
<i>Overige</i>	

KENNIS:	
----------------	--

BRONNEN	
<i>Primaire bronnen, kaarten, literatuur, documentatie, websites</i>	
<i>Nr. 1</i>	Grinten, Ir. G.J. van der, 'Sint Nicolaaskerk te Venlo', Bouwkundig weekblad, 81(1963)22, 401-408
<i>Nr. 2</i>	'Ringdeuvelspanen voor kerk te Venlo', Katholiek Bouwblad, 30 (1963)1, 19
<i>Nr. 3</i>	Balen, H.J. van, 'Verhulde glorie: de Sint Nicolaaskerk in Venlo van Prof Ir. J. v. d. Grinten arch. B.N.A.', Katholiek Bouwblad, 31 (1964)8, 182-187
<i>Nr. 4</i>	STOA Ede, 'gemeente Venlo: architectuur en stedenbouw 1940-1970', augustus 2005, 26-27 en 108
<i>Nr. 5</i>	Colsen, Ch., Architectuur in Noord- en Midden Limburg (1900-2000), z.p. 2000.
<i>Nr. 6</i>	Klaaskerk, augustus 1966
<i>Nr. 7</i>	Bogers, A.W.M., 50 jaar Sint-Nicolaasparochie Venlo 1946-1996, Venlo 1996.
<i>Interviews bewoners, gebruikers</i>	Pastoor ..., R. Denessen (gemeente Venlo)